

Terug naar Tiel

Het fenomeen Jomanda

Foto: discovery+

Vanaf het moment dat ze voor het eerst het landelijke podium betrad, begin jaren negentig in het razend populaire tv-programma *Tineke en de paranormale wereld*, tot aan haar vertrek in 2009 naar Canada, was Jomanda veruit het meest besproken spirituele, paranormale fenomeen van Nederland. Vooral haar optredens in Tiel, bezocht door tien- en tienduizenden, maakten een onuitwisbare indruk. Maar helaas zullen de meeste mensen zich Jomanda toch vooral herinneren van de 'affaire Sylvia Millecam', tijdens welke ze beschuldigd werd van kwakzalverij en medeverantwoordelijkheid aan de dood van de actrice. Geen enkel gerechtelijk vonnis pakte voor Jomanda negatief uit, maar het leed was al geschied. Het is jammer dat juist deze 'affaire', vorig jaar precies twee decennia terug overleed Millecam, de aanleiding moet zijn voor hernieuwde aandacht voor het fenomeen Jomanda. Maar liefst twee documentaires zijn er over haar gemaakt: *Jomanda: Lady of the Light* van discovery+ en *Jomanda – Het Echte Verhaal* van Videoland.

ParaVisie Magazine, dat in het verleden veelvuldig over Jomanda en haar werk berichtte, blikt in dit nummer eveneens terug. Met parapsycholoog Richard Kriebber, met de 'ontdekster' van Jomanda, Tineke de Nooij, en met Pippa Pinuppins, die baat had bij Jomanda's healings

en bovendien meewerkte aan *Lady of the Light*. Wat gebeurde er nou werkelijk, daar in die evenementenhallen? En zou ze nog steeds iets kunnen betekenen voor mensen in Nederland, ook nu ze in Canada zit? 'De spirituele bron waar ik uit put, droogt nooit op. Dat weet ik pertinent zeker', zo liet ze in de ParaVisie van mei 1996 optekenen. Aan de andere kant gaf ze in datzelfde nummer lezers en potentiële bezoekers van healings al mee: 'Als ik hier week in week uit hetzelfde volk op de eerste rij zie zitten, dan word ik weleens verdrietig en denk ik bij mezelf: jullie snappen het niet, jullie hebben de les nog steeds niet begrepen. Jullie zijn degenen die het moeten doen, niet ik.' Hebben we haar boodschap inmiddels begrepen?

Of Jomanda's regelmatige optredens op het YouTube kanaal van medium Robbert van den Broeke sinds afgelopen februari (zie: www.youtube.com/user/RobbertvdBroeke) haar definitieve terugkeer betekenen, valt nog te bezien. De 'goddelijke wereld' had haar per slot van rekening de maanden ervoor nog afgeraden mee te werken aan de eerdergenoemde documentaires. De tijd zou er nog niet rijp voor zijn. Eén ding is zeker, zo zorgeloos en onbevangen als begin jaren negentig zal het nooit meer worden: 'In een sfeervol ingericht huisje in Beesd woont de 41-jarige Jomanda. Een gracieuze, hartelijke en spontane vrouw, met wonderlijke gaven om mensen te genezen.' (ParaVisie, mei 1990)

Parapsycholoog Richard Krebber:

‘De pijn die Jomanda gevoeld moet hebben...’

Foto: discovery+

SPECIAL Wonderen

Parapsycholoog Richard Krebber ontmoette Jomanda voor het eerst bij een opname van het destijds populaire televisieprogramma *Tineke en de paranormale wereld* in 1996.

Hij was verrast door haar ‘transparante en lichte verschijning’ en het feit dat ze met haar hart(chakra) sprak. Ook ontmoetingen daarna, bijvoorbeeld tijdens Jomanda’s healings in Tiel, kwalificeert Richard als ‘bijzonder’. Máár: “Als parapsycholoog bevind ik mij bij onderzoek ‘in het veld’ in een spagaat.”

TEKST: RICHARD KREBBER

‘There are two ways to be fooled: one is to believe what isn’t true. The other is to refuse to accept what is true’

Søren Kierkegaard

Buiten die verrassende eerste kennismaking met Jomanda waarvan in de inleiding van dit artikel sprake is, waren de twee bijeenkomsten/healings die ik in Tiel meemaakte bijzonder te noemen. Jomanda begon met het leggen van een energetische verbinding met de aanwezigen door gezamenlijk een lied te zingen. Op die dag was dat *Song of Light*. Op dat moment veranderde er iets op energetisch gebied in de zaal en mét de aanwezigen. Ik ervoer een ‘verbindende energie’ en mijn energie werd ‘opgetild’ naar een hoger level, door verhoging van de frequentie. Op zo’n moment zie je het gebeuren dat bepaalde mensen blokkades hebben die loskomen, waardoor ze letterlijk trillen en schudden, geluiden maken en soms op de grond liggen te kronkelen. Voor zover ik kon nagaan zijn daarbij geen gewonden gevallen. Want je kunt je goed voorstellen dat als iemand plots in ‘trance’ valt, hij zich kan verwonden. Maar dat gebeurde niet, omdat dat hele proces volgens Jomanda gestuurd zou worden door Helpers. Wij moesten deze mensen met rust laten, zodat er vanuit de ‘onstoffelijke wereld’ aan ‘heling’ gewerkt kon worden voor iedereen die dat nodig had en daarvoor openstond. Die energie in de zaal was echt heel bijzonder en heb ik een aantal jaren daarna opnieuw mogen ervaren toen ik in een hal in Houten een knuffel kreeg van moeder Amma.

‘Je zou kunnen zeggen dat Jomanda haar flesjes water programmeerde met Liefde en Licht’

Spagaat

Als parapsycholoog bevind ik mij bij onderzoek ‘in het veld’ in een spagaat. Enerzijds ben ik getraind om op mijn hoede te zijn voor zaken als ‘suggestie’, ‘hypnose’ (in diezelfde tijd populair gemaakt door Rasti Rostelli), ‘toeval’, ‘massapsychose’ (gebruiken ze daar drugs?) en zelfs ‘fraude’. Anderzijds heb ik een andere culturele achtergrond (Indisch) en heb ik in de inmiddels dertig jaar dat ik in dit vak werk genoeg gezien om bescheiden te zijn met mijn vóóroordelen. Ik kan natuurlijk alleen vanuit mijn persoonlijke ervaringen over Jomanda praten. Wat ik constateer is het volgende: de groep sceptici laat natuurlijk van alles los op Jomanda, variërend van ‘leugens en bedrog’ tot ‘placebo-effect’ en van ‘massahypnose’ tot ‘geldklopperij’. Wat dat laatste betreft is haar ‘ingestraalde water’ natuurlijk een inkopper. Als je een flesje van dit water kocht en meenam naar huis, dan zou ook daardoor heling kunnen plaatsvinden. Een geweldig ‘businessmodel’, omdat er letterlijk duizenden flesjes water werden verkocht. Jomanda gaf ook healings via de radio en als mensen dan een flesje water voor de luidspreker hielden, kon het energetisch opgeladen en geprogrammeerd worden. Waarna het desbetreffende flesje water ook een helende werking zou hebben. Als je de verhalen mag geloven, dan heeft ze echt heel veel mensen kunnen helpen met haar water, haar healings en haar spirituele operaties! Er werden namelijk ook mensen uitgenodigd op het podium om een ‘spirituele operatie’ te ondergaan. Bij mijn weten is er nog nooit onderzoek gedaan naar de ‘effectiviteit’ van haar activiteiten, maar die moet volgens mij hoog zijn.

Foto uit ParaVisie van mei 1996

*‘Stiekem hoop ik dat sceptici
Jomanda’s positieve resultaten
toeschrijven aan het placebo-effect’*

Geprogrammeerd water

Wat de helende werking van Jomanda’s water betreft weten we natuurlijk sinds de publicaties en de boeken van dr. Masaru Emoto, met name *Het geheime leven van water* (2003) en *De boodschap van water* (2005), dat water ‘programmeerbaar’ is. Dat wil zeggen dat je er ‘informatie en energie’ in kunt stoppen. Hij deed onderzoek naar de kristalvorming op momenten dat hij liefdevolle woorden tegen het éne flesje water sprak en lelijke woorden tegen een ander flesje water. Hij stelde vast dat het water waar hij liefdevolle woorden tegen sprak beduidend mooiere, regelmatig en helderder kristallen had dan die van het water waar hij lelijke woorden tegen sprak. Volgens hem gaat het hierbij om een overdracht van ‘Informatie en Energie’ (I&E) op watermoleculen die de I&E op hun beurt weer kunnen doorgeven aan bijvoorbeeld iemand die dat water drinkt, waardoor die I&E in het lichaam terechtkomt en daar haar helende werk kan doen. De belangrijkste ontdekkingen in de kwantumfysica zijn in feite ook gebaseerd op de overdracht van I&E. Nobelprijswinnaar Jacques Benveniste gebruikte deze theorie om de ‘werking’ van homeopathische middelen uit te leggen: “Het schudden van de homeopathische verdunning is essentieel, omdat er juist dán een overdracht van I&E kan plaatsvinden en aldus méér watermoleculen als het ware geïnfecteerd worden met de boodschap die achter die overdracht zit.” In feite werkt het ‘duimkaartje’ van medium Robbert van den Broeke hetzelfde. Robbert heeft ‘verbinding gemaakt met God’ en heeft in een trancetoestand een duimafdruk gemaakt waarmee Goddelijke, helende I&E werd overgedragen. Als iemand zijn duim op de duimafdruk van Robbert legt, dan wordt de I&E opnieuw overgedragen waardoor aldus de Goddelijke, helende energie bij de bedoelde persoon terechtkomt. Je zou dus kunnen zeggen dat Jomanda haar flesjes water ‘geprogrammeerde’ met Liefde en Licht en hoopte dat die ‘boodschap’ bij veel mensen terechtkwam en daar z’n werk kon doen.

Richard Krebber is oprichter en directeur van het ‘Integraal Parapsychologisch Adviesbureau’ (I.P.A.) te Breda. Hij houdt zich bezig met en doet onderzoek naar spiritualiteit, healing en paranormaliteit en schreef onder andere de boeken *Het Zesde Zintuig*, *de ontsluiting* en *Spookhuizen en geestverschijningen* (met Jan C. van der Heide). Zie WWW.PARAPSYCHOLOG.COM.

ParaVisie, februari 1997

Verraden

In de jaren na mijn bezoek aan haar healings bleef ik de activiteiten van Jomanda op de voet volgen. Tot ik een zeer negatieve publicatie in dagblad *De Telegraaf* tegenkwam, geschreven door ene A.T. Deze A.T. komt uit *Tenfold*, de productiemaatschappij van Tineke de Nooij, en had zich opgeworpen als een soort van persoonlijke vriendin van Jomanda. Ze trok intensief met haar op en ze gingen ook samen de stad in om te shoppen. Het artikel in *De Telegraaf* legde letterlijk het privéleven van Jomanda bloot, ze werd neergezet als een in luxe levende charlatan die geld verdiende over de ruggen van anderen. De pijn die Jomanda gevoeld moet hebben... Dat iemand waarvan ze dacht dat het haar beste vriendin was haar op zo’n laffe, achterbakse manier kon verraden! Daar word je wel mensenschuw van! Ook de hele zaak rondom Sylvia Millecam heeft Jomanda daarna geen goed gedaan. Het ‘reguliere’ kamp probeerde Jomanda de schuld voor de dood van Sylvia (19-8-2001) in de schoenen te schuiven door te stellen dat zij haar ‘weghield’ van de reguliere geneeskunde. In feite was het een expliciete wens van de ‘cliënte’ zelf, die absoluut geen vertrouwen had in de reguliere geneeskunde. Het is begrijpelijk dat Jomanda daarna alle publiciteit probeert te mijden en zich terugtrekt uit het openbare leven.

Sceptici zullen nog steeds door een gekleurde bril naar Jomanda’s activiteiten kijken. Stiekem hoop ik dat zij haar positieve resultaten toeschrijven aan het ‘placebo-effect’. Placebo’s werken, omdat wij denken dat ze werken. Dus eigenlijk zeggen die sceptici hiermee dat we met ons bewustzijn in staat zijn om verandering/heling in ons eigen ‘Informatie & Energie systeem te brengen’. Daar zitten de parapsychologen en de sceptici op één lijn! Iedereen heeft recht om zijn of haar eigen (spirituele) pad te gaan. Ik wens Jomanda veel Liefde en Licht toe op het pad waarvoor ze de laatste jaren heeft gekozen.

Tineke over de Jomanda van toen en nu

Van schakel tussen hemel en aarde naar ketting om het hek

Het is grotendeels aan haar programma *Tineke en de paranormale wereld* te danken dat Jomanda in Nederland kon uitgroeien tot een fenomeen. Bovendien was ze de eerste die Jomanda op de voet volgde en over haar een documentaire maakte. Nu is ze terug met *Jomanda: Lady of the Light*, een vierdelige serie op *discovery+*. We hebben het natuurlijk over Tineke de Nooij, die blij is dat ze het medium in Canada heeft weten te lokaliseren. “Maar mijn god, wat leeft ze eenzaam daar!” TEKST: NIELS BRUMMELMAN

Tineke en de paranormale wereld

Groot was Tineke's verbazing toen ze nota bene via Emile Ratelband moest vernemen dat Jomanda haar verzocht niet deel te nemen aan twee op stapel staande documentaires over haar leven en werk in Nederland. Tachtig en dan nog de wet voorgeschreven krijgen? Mooi niet, dacht ze! Bovendien wilde ze graag een tegengeluid laten horen. Want dat er over Jomanda veel positiefs te zeggen valt, daarvan is de onlangs gepensioneerde tv- en radiopresentatrice overtuigd: "Weet je, ik heb natuurlijk in de tijd dat *Tineke en de paranormale wereld* op tv was heel veel zogenaamde mediums, paragnosten en healers voorbij zien komen. Driekwart vond ik van twijfelachtig niveau. Maar Jomanda viel nadrukkelijk in dat laatste kwart. Zo veel mensen van over de hele wereld hebben baat gehad bij haar behandelingen en adviezen. Heel indrukwekkend!"

Hypocriet

Tineke reisde voor de documentaire *Lady of the Light* naar Canada, waar Jomanda op Vancouver Island een teruggetrokken bestaan leidt. De stilte en de rust daar staan in schril contrast met haar massaal bezochte optredens die ze in de jaren negentig week na week in Tiel en Geldermalsen verzorgde. "Die beelden van toen... Ik was het gewoon een beetje vergeten hoe het ook alweer was. Maar joh, zó overdonderend allemaal. Zó groots en mysterieus tegelijkertijd. Dat ingestraalde water, die over de grond kruipende mensen, week na week uitverkochte hallen, telefoonlijnen die tijdens radio-uitzendingen overbelast raakten... Ja, zo was het!" De discrepantie tussen haar

'Wat blijft er over van een mens als je elf jaar lang neergesabeld wordt?'

Foto: Dingena Mol

hoogtijdagen in Nederland en de eenzaamheid van het bos in Canada... Het doet Tineke ergens pijn: "Ze is meer dan een decennium lang in Nederland voor van alles en nog wat uitgemaakt. Voor oplichter, leugenaar, misdadiger en noem maar op. En voor wat? Omdat ze misschien een verkeerde diagnose stelde bij iemand die er uiteindelijk zélf voor koos zich niet door regulier artsen te laten behandelen. En dat terwijl er in Nederland jaarlijks duizenden doden vallen binnen diezelfde reguliere geneeskunde als gevolg van verkeerde medicijnen en medische fouten... En Jomanda zelf door meerdere rechtbanken vrijgesproken is van welke aanklacht dan ook... Hoe hypocriet wil je het hebben?"

De blauwe jurk

Van schakel tussen hemel en aarde naar een ketting om het hek. Het kan verkeren. Tineke: "Wat blijft er over van een mens als je elf jaar lang neergesabeld wordt en uiteindelijk, zonder ooit veroordeeld te zijn, met pek en veren het land uitgejaagd wordt? Ze heeft op de brandstapel ontmoet. Schandalig als ik eraan terugdenk. En natuurlijk is het tragisch wat er met Sylvia Millicam is gebeurd. Maar die heeft me zelf verteld dat het haar eigen keuze was om van reguliere behandelingen af te zien. En uiteindelijk draagt een mens zelf eindverantwoordelijkheid over dergelijke zaken. Daar kan niemand aan tornen. Of je nu Jomanda heet of niet." Valt Jomanda in retrospectief überhaupt iets te verwijten? Overschatting? Koppigheid misschien? Tineke aarzelt: "Natuurlijk kan ze weleens iets verkeerd gezegd hebben. Niemand is heilig of foutloos. Maar zeker in de zaak Millicam zijn verwijten aan haar adres ongefundeerd. Waarom ik dat zo stellig beweer? Omdat Sylvia me dat dus zelf verteld heeft!" Hoewel er voor de show die Jomanda samen met haar (zaken)partner Jacques Onderwater rondom haar paranormale gave optrok wat te zeggen valt - heel veel mensen konden immers zo met haar helende energieën in contact komen - ziet Tineke daar ook wel de schaduwkant van in: "Door voor het grote podium te kiezen, daarbij een blauwe jurk aan te trekken en zich bovendien een schakel tussen hemel en aarde te noemen en haar gave als door god gegeven te bestempelen, heeft ze misschien ongewild de gedachte meegegeven dat je voor genezing bij háár moest zijn. Terwijl de boodschap eigenlijk had mogen luiden: u kunt dit ook zelf. Aan de andere kant ontvang ik ook nu weer, na afronding van de documentaire, de nodige mails van mensen die over Jomanda hoog opgeven en zeggen door haar zo fijn en goed behandeld te zijn. Hele levens zijn door Jomanda's interventies ten positieve veranderd en echt niet alleen op het fysieke vlak."

Het bloed kruipt...

Veel eigentijdse mediums lijken zich te distantiëren van of zich zelfs af te zetten tegen Jomanda wanneer ze gekschend bezweren nooit een blauwe jurk aan te zullen trekken. Zo van: zo zweverig zal ik als medium nooit zijn of worden! Een misvatting volgens Tineke: Jomanda wás niet

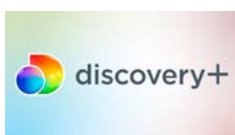

Tineke de Nooij en medium Jomanda (uit ParaVisie, mei 1996)

‘Jomanda blijft me op afstand behandelen en daardoor voel ik me stukken beter’

zweverig. Ze ging juist heel zuiver te werk door heel consequent slechts één-op-één door te geven wat haar vanuit hogere regionen aangereikt werd. Natuurlijk maakte ze er wel een hele show van. Maar ook dat was niet nieuw. Denk maar aan die typisch Amerikaanse geloofsdiensten waar het swingende gospel, de extatische halleluja's en de door verbouwede gelovigen in een hoek gesmeten wandelstokken of zelfs rolstoelen niet van de lucht zijn. Nee, nieuw was wat Jomanda deed niet. Wél uniek was dat ze het in het zogenaamd nuchtere Nederland deed. Het zou in deze tijd van doorgesloten regulering en overmatige controledrang niet meer kunnen ben ik bang. Jammer, want hoeveel mensen leven er niet in angst en zouden zo'n steuntje in de rug goed kunnen gebruiken?" Zou Jomanda vanuit Canada nog wat voor de spiritueel

ingestelde Nederlander kunnen betekenen? Tineke neigt naar een bevestigend antwoord, wanneer ze terugdenkt aan een persoonlijk moment tijdens de opnames van de documentaire: "Ik had Jomanda aan de lijn gekregen. Voor het eerst in jaren sprak ik haar weer! Zegt ze plots midden in het gesprek: 'Leg de telefoon eens tegen je heup als je wil... Want ik heb van Peet (Tineke's drie jaar geleden overleden man Peter IJkelstam, red.) begrepen dat je daar pijn hebt...' Kijk, op zulke momenten hoor je ineens die zelfverzekerde Jomanda weer. Hoe gebroken ze ook moet zijn geweest, het bloed kruipt dan toch waar het niet gaan kan. Ze behandelt me ook nu af en toe nog op afstand, daarvan ben ik zeker. En mede daardoor voel ik me stukken beter!" •

De vierdelige documentaire 'Jomanda: Lady of the Light' is te zien op streamingdienst discovery+:
WWW.DISCOVERYPLUS.COM/NL

'Ben geen aanhanger, wel een bewonderaar'

Pippa viel – letterlijk – als een blok voor Jomanda

SPECIAL Wonderen

Ze was één van de honderden mensen die rollend in de evenementenhal te Tiel over de vloer gingen. Én één van de velen die baat bleken te hebben bij dergelijke bezoeken aan Jomanda's optredens. Nu, een kleine drie decennia later, blikte ze op verzoek van *discovery+* ten behoeve van de documentaireserie *Jomanda: Lady of the Light* terug. Het werd geen onverdeeld genoegen: "Ik wilde best meewerken aan de documentaire, mits deze een objectief en evenwichtig beeld zou schetsen. Helaas werd ik door de documentairemakers geframed als 'aanhanger' en bleek de natrapperij van zelfverklaarde tegenstanders niet van de lucht."

TEKST: NIELS BRUMMELMAN

FOTO'S: PUREFOTO.NL

Pippa Pinuppins is, naast een creatieve duizendpoot en veelzijdig artieste, een levensgenieter pur sang. Op haar website geeft ze zichzelf onder andere de trefwoorden 'podiumpredikant', 'paradijsvogel', 'levenskunstenaar' en 'goeroe van de originele opgewektheid' mee en schrijft ze: 'Ik heb een wilde (als in: natuurlijke en ontembare), sprookjesachtige en magische kracht'. Zo is ze geboren, hoewel haar leven niet louter een aaneenrijging van hoogtepunten is geweest. Zo streed ze een verbeterde strijd tegen de ziekte van Lyme, overleed haar broer op jonge leeftijd en had ze lange tijd last van haar knie als gevolg van een ongeluk. In de tijd dat vooral die laatstgenoemde klacht haar parten speelde, bezocht ze een paar jaar lang regelmatig de healings van Jomanda in Tiel. Het is in het kader van die bezoeken dat ze door *discovery+* gevraagd werd mee te werken aan een documentaire over Jomanda.

Trance

Voor de allereerste kennismaking met het 'fenomeen Jomanda' staat in Pippa's geheugen gegrift. Dat wil zeggen: tot het moment dat ze, tijdens de openingstune *Song of Light* ('We are all together now, to feel the power of the light'), in trance raakt. Pippa: "Mijn moeder kwam al langer bij Jomanda en mijn zus en ik waren er ook wel nieuwsgierig naar. Het spirituele was bij ons thuis

'Het voelde alsof ik een hoge dosis valium ingespoten kreeg'

de gewoonste zaak van de wereld; ik zag en voelde van kinds af aan al meer dan gemiddeld. Tegelijkertijd had ik van nature een soort onderzoekende, kritische geest. Mede vanwege die houding, zal mijn moeder wel even raar hebben opgekeken toen zowel mijn zus als ik bij de eerste klanken van de openingstune spontaan via haar schoot richting de grond zakten. Het voelde alsof ik een hoge dosis valium, een spierverslapper waar ik vanwege mijn knieklachten bekend mee was, ingespoten kreeg. Een in dit geval niet chemisch maar magisch aangedreven gevoel van lichte euforie overmeesterde me, waarna ik van de rest van Jomanda's twee uur durende optreden weinig tot niets meer meegekregen heb. Van anderen heb ik achteraf gehoord dat ik in de tussentijd over de grond kroop of rolde en vooral veel de slappe lach had samen met mijn zus. Het is een vreemde bewustzijnsstoestand, want ergens ben je er nog wel een beetje bij en vind je dat wat je aan het doen bent - hoe irrationeel en vreemd je gedragingen op de buitenwereld ook overkomen - heel logisch. Het frappante was dat voor iedereen die dit overkwam - Jomanda noemde deze bewustzijnsstaat altijd 'narcose' - de eerste noten van de eindtune een soort wake-up-call waren om weer tot het dagdagelijkse bewustzijn terug te keren." Dat laatste klinkt alsof dat wat Jomanda, of de door haar geëerde 'goddelijke wereld', bij bezoekers bewerkstelligde, een vorm van hypnose was. Waarbij de knip in de vingers van de hypnotiseur als signaal dient om de gehypnotiseerde(n) 'terug op aarde' te laten komen. Toch heeft Pippa het heel anders ervaren: "Ik ken de shows van iemand als Rasti Rostelli en heb ze zelfs weleens bezocht. Maar dat soort technieken hebben over het algemeen geen vat op me. Ik heb een sterke geestkracht en wanneer iets niet goed voelt, stel ik me er ook niet voor open. En dan gebeurt er dus niks. Wat er bij Jomanda gebeurde, gebeurde gewoon. Ik heb er geen verklaring voor en voel niet een dringende behoefte die wel te vinden. De ervaring zelf was me genoeg."

Van bovenaf aangestuurd?

In de documentaire waarin Pippa figureert, is stelselmatig sprake van 'kwetsbare mensen' die door Jomanda aangehouden zouden worden. Pippa voelt zich allerm minst aangesproken: "Ik was in die tijd helemaal niet extra kwetsbaar. Natuurlijk had ik last van mijn knie, maar verder zat ik, evenals mijn zus trouwens, prima in mijn vel. Dat juist wij letterlijk en figuurlijk als 'een blok vielen' voor de shows van Jomanda, is met oppervlakkige psychologische retoriek dan ook niet te verklaren. Hoe het wel kwam? Het enige dat ik bedenken kan, is dat we er wel echt open voor

stonden. Weet je: in die documentaire komen opvallend veel verzuurde mannen op leeftijd aan het woord die met grote woorden hun oordeel over Jomanda klaar hebben, terwijl ze nog nooit een optreden of healing van haar hebben bijgewoond! Ik vind dat niet kunnen. De juiste gang van zaken lijkt me: eerst kijken en zelf ervaren, dan pas een mening vormen en die eventueel ventileren.” Hoewel Pippa na dat allereerste bezoek nooit meer hele bijeenkomsten ‘in trance’ is, maakt ze nog genoeg spectaculairs mee: “De sessies op het podium, waarbij je op één van de behandelafels mocht gaan liggen om door de hogere wereld bewerkt of zelfs geopereerd te worden, vond ik speciaal. Alsof je omhoog getild werd en tegelijkertijd door de tafel één zakte. Een moeilijk te omschrijven gevoel, maar wederom: niet onplezierig. Ook wonderbaarlijk om mee te maken en te zien vond ik het gegeven dat, ondanks het feit dat soms honderden mensen door elkaar heen liepen en/of kropen, er tijdens mijn bezoeken nooit ongelukken zijn gebeurd. Niemand botste op elkaar, terwijl iedereen tijdens de ‘narcose’ toch de ogen dicht had. Bijna alsof alles van bovenaf aangestuurd werd, precies zoals Jomanda ook herhaaldelijk beweerde overigens. Wat Jomanda ook telkens weer herhaalde, was dat mensen met klachten altijd ook een arts of een psychiater dienden te raadplegen. Alle kritiek van de jaren erna – als zou Jomanda mensen weghouden van reguliere zorg – kan ik, op basis van mijn persoonlijke ervaringen althans, niet onderschrijven c.q. plaatsen. Sterker: ze raadde iedereen aan alle hulp, uit welke hoek die ook kwam, aan te pakken.”

Geneeskraft is levenskracht

Gedurende de maanden dat Pippa regelmatig naar Tiel afreist, nemen haar knieklachten geleidelijk af. Dat terwijl de artsen de kans op herstel klein hadden geacht en zelfs twijfelden of ze ooit weer normaal zou kunnen lopen. Voor Pippa genoeg om van een wonderlijke gang van zaken te spreken. Mag de genezing wat haar betreft een regelrecht wonder genoemd worden? Pippa: “Wat is een wonder? Ik vond het wonderbaarlijk dat ik in weerwil van de medische verwachtingen herstelde. Een ander zal zeggen: dat is gewoon de tijd die heelt. Ik vond het wonderbaarlijk dat ik tijdens Jomanda’s optreden spontaan door de knieën ging. Een ander zal denken aan hypnose. Ik vond het wonderbaarlijk dat niemand tijdens die sessies met elkaar in botsing kwam. Een ander zal manipulatie vermoeden. Ik bedoel: ik zal niet zo snel beweren dat Jomanda of de goddelijke wereld me toen genezen heeft. Wél dat Jomanda mij geholpen heeft en ik mezelf óók, door voor die hulp open te staan. Die geneeskraft is een

levenskracht waarop wij allen vrijelijk kunnen intappen. Áls we maar willen.” Aanhakend op dat laatste... Pippa’s nieuwe boek heet *Een met de Bron*. Daarin definieert ze genoemde Bron als volgt: ‘Of je Haar nu je ziel, je kern, je levenskracht, God, Godin, Allah, Moeder Aarde, energie, Hoger Zelf of nog iets anders noemt... Ze is er altijd, voor iedereen.’ Over haar boek zegt ze, even prachtig als pretentius, dat het de potentie heeft de lezer rechtstreeks met die Bron te verbinden. Had Jomanda die potentie ook? Pippa: “Jomanda schoof consequent alle complimenten voor haar werk door naar de goddelijke wereld. Dáár zou het echte werk gedaan worden, waarbij zij zelf als kanaal fungeerde, een schakel tussen hemel en aarde. Jomanda genas dus niets, net zomin ze mensen in het verderf stortte. Ja, er is hulp. Maar, nogmaals, alléén wanneer je je daarvoor openstelt en dus zelf een aandeel levert. En plaats zogenaamde healers, helpers of goeroes alsjeblijft nooit op een voetstuk. Dat zijn en blijven ook ‘maar’ mensen.”

Van goede fee tot boze heks

Er is veel over gezegd en geschreven en het werd nog nét geen nieuwe uitdrukking in de *Dikke Van Dale*: de blauwe jurk van Jomanda. Mogen we die jurk beschouwen als het spirituele equivalent van de witte doktersjas? Met andere woorden: plaatste ze zich hiermee op een voetstuk, verheven boven het ‘gewone volk’, en gaf ze daarmee onbewust een ontkrachtende boodschap aan datzelfde volk mee? “Onzin”, aldus Pippa. “Jomanda was, net als ik dat ben, een showgirl. Ze hield van showbizz, dat was háár manier. Je moet iemand zijn of haar manier ook gunnen, vind ik. Uiteindelijk verspreidde ze op haar eigen unieke wijze dezelfde tranceachtige energieën die ik ook ben tegengekomen in sommige kerken, moskeeën, tempels en ashrams. Maar in het calvinistische Nederland hebben we er moeite mee als iemand zijn of haar hoofd te ver boven het maaiveld uitsteekt. ‘Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg’ is ook zo’n gevleugelde uitspraak die ons Nederlanders al te lang en al te zeer heeft getypeerd. Jomanda brak keihard met deze conventies. Heel verfrissend, als je het mij vraagt!” Niet voor niets noemt Pippa Jomanda in de *discovery+* documentaire een ‘inspiratrice’, een mooi nieuw woord om aan te geven dat de originaliteit en de moed van het in Deventer geboren medium haar bovenmatig aanspreken. “De moed om anders dan anderen te zijn en te doen. En dat in alle openheid. Totdat die transparantie door de media misbruikt werd en ze zowat op de brandstapel belandde. Heel begrijpelijk dat ze die hetze ontvluchten wilde en naar Canada vertrok. De mensen die dat bestempelen als laf of zich door haar in de steek gelaten voelen, zouden zich mogen bedenken hoeveel Jomanda bewerkstelligd en betekend heeft. Mensen willen altijd maar méér en méér. Maar een beetje dankbaarheid is ook op z’n plaats. Misschien mogen we het nu zelf gaan doen?” Pippa snapt dat de documentairemakers van *discovery+* een mooi afgerond verhaal wilden, zonder open eindjes. Maar al vóórdat de opnames waren gestart, had Jomanda duidelijk aangegeven niet voor de came-

*‘Van goede fee razendsnel
veroordeeld tot boze heks.
Veel vrouwen zullen zich in
Jomanda’s verhaal herkennen’*

‘Ik vond het wonderbaarlijk dat ik in weerwil van de medische verwachtingen herstelde’

ra's te willen verschijnen. Toen ze desondanks tóch aan haar hek verschenen, is ze standvastig gebleven. Pippa noemt dat 'heel sterk, heel congruent'. Als we het verhaal van Jomanda als een sprookje willen duiden, van wat voor soort sprookje is er hier dan sprake? Een bitterzoet sprookje soms, vooralsnog zonder *happy end*? Pippa: "In ieder geval een sprookje waarin veel vrouwen zich zullen herkennen. Van goede fee razendsnel veroordeeld tot boze heks. Maar in de documentaire zag ik eerlijk gezegd vooral veel boze mannen. Mannen die moeite hebben met 'nee', helemaal als dat van een vrouw komt."

Vrijheid

Pippa noemt zich een 'lijfmens'. Ze geniet op en top van alles wat haar zintuigen, die ze 'ankers van licht' noemt, haar aanbieden. Waarbij elke aanraking, observatie,

geur, smaak en ieder geluid weer als nieuw beleefd mag worden. Als een wonder op zich. Zoiets is vrij simpel aan te leren, Pippa gebruikt er zowel persoonlijk als in haar werk met cliënten bijvoorbeeld bepaalde dansoefeningen voor. Pippa: "Afdalen in jouw lijf, dat geweldige en heilige instrument voor bezieling en extase, dat, mits goed verzorgd en begrepen, als een kompas je de weg door het leven wijst. Waar Jomanda het over het eigen innerlijk weten heeft, spreek ik liever van ons aangeboren instinct. Als je vanuit die bron leeft, dan vervalt de dualiteit die we nu nog in de dagelijkse realiteit om ons heen zien. Heel concreet denk ik bijvoorbeeld aan de documentaire over Jomanda, die, ik vermoed onder invloed van een eindregisseur of -redacteur, toch een toonbeeld is geworden van zwart-wit denken. Óf je bent een 'aanhanger' van Jomanda óf je bent een 'scepticus'. Een middenweg, zoals door mij beleefd en bewandeld, bestaat kennelijk niet. Jammer, want, naast een simplificering van de situatie, kan juist het niet-weten en het niet-kiezen ons boven de dualiteit doen uitstijgen. Ik geloof in alles en ik geloof in niets. Deze paradox geeft mij vrijheid. De vrijheid om uit de strijd te stappen en voor iets anders te kiezen." •

WIN!

EEN MET DE BRON

Pippa Pinuppins

Pippa Pinuppins is alchemist, pin-up podiumpredikant, schrijfster, kunstenaar en danseres. In haar laatste boek, *Een met de Bron* (Paris Books, ISBN 9789493191464), beschrijft ze een gnostiek pad dat de lezer in contact kan brengen met de Bron van al het leven. Haar motto, zoals op de achterflap van het boek verwoordt, luidt: 'Verspreid Blijheid'. Wil jij het boek gratis thuis ontvangen? Pippa stelt drie exemplaren ter beschikking voor hen die de best gemotiveerde mail sturen naar PARAVISIE@EDICOLA.NL. Alles over Pippa en haar kunst vind je ondertussen op: WWW.BYPIPPA.NL en WWW.PIPPAPINUPPINS.COM